

żliwe, co najczęściej spotykamy u naszych wieśniaczek i robotnic, powinna conajmniej dwa razy w tygodniu obmyć całe ciało, a przede wszystkim dolną część brzucha i części rodne wodą ciepłą i mydłem. Czystość jest najważniejszym warunkiem, aby poród przebiegał szczęśliwie i dlatego należy na nią jak największą zwrócić uwagę.

Gdy kobieta odczuje pierwsze bóle porodowe, co u pierwszy raz rodzących może nastąpić już na kilka dni przed porodem, powinna pozostać w domu, niekoniecznie zresztą kłaść się do łóżka. Bywają kobiety, które rodzą tak łatwo, że już po kilku bólach dziecko jest na świecie. Gdy taką kobietę poród zastanie poza domem, może się łatwo zdarzyć, że kobieta urodzi niespodzianie w czasie pracy, podróży, w kościele, na ulicy lub w cudzem mieszkaniu i t. p., co grozić może tak dziecku, jak i matce różnemi niebezpieczeństwami. Przy pierwszych bólach każda kobieta powinna wziąć kąpiel lub obmyć się dokładnie i czystą przebrać bieliznę oraz czystą pościel. Czystość w czasie porodu tak rodzącej, jak i otaczających przedmiotów to najważniejszy warunek prawidłowego jego przebiegu i przyszłego zdrowia położnicy i noworodka. Bakterie czyli zarazki chorobowe, lecz największy wróg człowieka, czychają wszędzie, na każdym przedmiocie, z którym człowiek się styka, w powietrzu, w wodzie, pokarmach i wszystkich przedmiotach, a szczególnie gdy przedmiot ten jest zakurzony, zanieczyszczony lub zabrudzony. Zarazki te powodują choroby zakaźne, jak tyfus, szkarlatynę, dyfterję, różę i t. d. a u położnic tak straszną w skutkach gorączkę płożową. Rodzące i położnice są tembardziej narażone na zakażenie się tymi zarazkami, że ich macierz jest w czasie porodu jedną wielką otwartą raną i zarazek, dostawszy się na nią, natychmiast się zakaża. Jak zaś groźne mogą być skutki takiego zakażenia, opowiadać nie potrzebuję, gdyż każdy z czytelników chyba słyszał o tak zwanej gorączce płożowej, chorobie, powodującej ciężkie schorzenie kobiety, trwające nieraz kilka tygodni a nawet miesięcy i kończące się bardzo często śmiercią. Każda nieczystość czy to akuszerki, czy babki wiejskiej, czy innej osoby lub przedmiotu, stykającego się z położnicą i będącego pośrednikiem, przenoszącym zarazki, mści się strasznie! Setki tysięcy kobiet ginie rocznie z powodu tego, że akuszerka nie obmyła rąk dokładnie lub nie podścieliła czystej bielizny pod rodzącą. Badanie brudnemi rękami lub manipulowanie niemi koło części rodnych rodzącej wywołuje często ciężkie schorzenia kobiety. Kto raz widział młodą, rwiącą się do życia kobietę, umierającą wskutek gorączki płożowej, jak to my lekarze często widzimy, ten zapamięta raz na zawsze, jak mści się strasznie zaniedbanie czystości przy porodzie.

Kobieta, która już odczuwa bóle porodowe, powinna wezwać przede wszystkim akuszerkę i to taką, która ma opinię czystej, a unikać bezwarunkowo wszelkich babek wiejskich. Każda akuszerka musi uczyć obchodzenia się z położnicą w szkołach dla akuszerek i jest stale pod kontrolą lekarską, co daje dużą gwarancję, że poród potrafi przeprowadzić należycie; babka natomiast nigdy nie uczyła się położnictwa i żadnej kontroli nie podlega, a nie ma-